

*Лична карта села
Орловат*

Мај 2014.

Садржај:

1. ИСТОРИЈАТ	3
1.1. О НАСЕЉУ ОРЛОВАТ	3
1.2. ДЕМОГРАФИЈА	5
1.3. ВАЖНЕ ЛИЧНОСТИ	6
1.4. ВРЕМЕНСКА ЛИНИЈА	7
2. ПОЉОПРИВРЕДА	10
3. ЕКОНОМИЈА	11
4. SOCIO EKONOMSKI	13
4.1. ОБРАЗОВАЊЕ – ОСНОВНА ШКОЛА	13
4.2. ЈАВНО ЗДРАВЉЕ И ИНСТИТУЦИЈЕ	13
4.3. УДРУЖЕЊА – НВО	14
4.4. ЦРКВЕ И ВЕРОИСПОВЕСТИ	15
4.5. МАНИФЕСТАЦИЈЕ	17
4.6. СПОРТ	18
4.7. КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ	19

1. ИСТОРИЈАТ

1.1. О Насељу Орловат

Орловат се налази двадесетак километара југо-источно од Зрењанина ка Панчеву. Катастарска општина Орловат обухвата површину од 4246 ха 65 а и 46 м2. Смештено је на вишој тамишкој тераси апсолутне висине 81метара. Целом својом дужином са једне стране прислоњено је уз дењу обалу реке Тамиш, а са друге стране уз лесни плато који благо прелази у алувијалну раван. Лесни плато код Орловата достиже висину од 99метара апсолутне висине и својом висином доминира у средњем Банату. Ту се налази јединствена геодетска пирамида подигнута почетком 20. Века. По лепом дану са ње се види Вршачки брег, Фрушка гора и Авала. Место Орловат је повезано са Зрењанином магистралним путем М-24 који се даље пружа преко Томашевца ка Панчеву. На домаку насеља рачвају се путни правци за Београд и Нови Сад. Од Београда Орловат је удаљен 75 км, од Новог Сада 70 км, а од Панчева 45 км. Орловат је раскрсница ћелезничких пруга за правце Зрењанин, Београд и Нови Сад те му је у том смислу положај веома повољан и издваја га од осталих насељених места општине.

Слика1. Приказ ауто-карте и положаја села Орловата

Орловат - се може убројати у групу најстаријих насеља у Банату. У својој прошлости забележен је и као варош, рецимо 1471. године и припадао је

ковинској жупанији да би и услед честих турских упада 1506. године опао број његових становника и постао обично село. Било је момената у прошлости да је и путпуно остао ненасељен због епидемија колере и куге или ратних догађања. У катасфигу манастира Пећке патријаршије из 1660. године се види да су сви становници били Срби и да је имао укупно 16 домова. Од 1697-8 године Орловат се налази на данашњој локацији а основали су га Срби из Сент Андреје и становници старог Орловата. У великој епидемији куге 1738. године која је захватила Банат, умрла је скоро четвртина становника Орловата. Две године касније 1740. село има 25 домова а међу њима су фамилије које и данас живе у њему. Само три-четири године касније насељена је прва група граничара са Потиско - Поморишке границе око 25 фамилија, тако да је село нарасло на 50 кућа. После доласка друге групе граничара 1751-3 године од двадесетак фамилија и треће групе 1768. године, село се ујурбано спремао за улазак у Војну границу, што се и догодило, 1773. године коначно је конституисан Илирско граничарски пук и Орловат као штација улази у његов састав. Пар година пре уласка у Војну границу и неколико година касније су свакако најбитније године за ово место. Тих година било је 101 кућа од којих су 18 биле земунице. Потомци ових фамилија чине и данас већину становника Орловата. Задња појава турске војске у овим крајевима је била 1788. године и Орловат је страдао у више наврата 15. новембра опљачкан је и делимично спаљен, 2. октобра такође, становништво је било евакуисано у Бачкој, а 17. и 18. октобра одиграла се страшна битка, код Орловата на потесу Ћуприја, где је капетан Ђорђе Радивојевић погинуо заједно са војих стотинак војника од стране бројније турске војске. На исом овом потесу одиграла се значајна битка и 1848. године у време мађарске револуције између Срба и Мађара. Српску војску је предводио Стеван Книћанин. Иако са бројчано слабијом војском извојевао је ратну победу Аустро-српске војске над Мађарима у том рату. Споменик никада није постављен погинулим војницима и Војводи Стевану Книћанину за војничке заслуге. Банатска војна граница укинута је јуна 1872. године и Орловат је после 99 година милитарског и војног живота потпао под цивилну управу тадашње торонталске жупаније. Већина ових милитарских фамилија је и пре насељавања у Орловат била у војној служби или граници и то још од 1690. године од Сеобе под Арсенијем Чарнојевићем и доласком у ове крајеве. Име углавном није мењано, али се могу наћи записи у којима пише Орловат, Орловатх, Борлод, Орлод и слично зависно ко је овим просторима владао и водио администрацију. Име је добио по станишту орлова и што то место када се Тамиш разлије постаје спруд, греда или ат. (мађ. *at* значи преко))) што сасвим одговара изгледу овог земљишта. Данас је то потес стари Орловат и налази се око два километра јужно од Орловата.

1.2. Демографија

У насељу Орловат живи 1271 пунолетни становник, а просечна старост становништва износи 43,9 година (43,1 код мушкараца и 44,7 код жена). У насељу има 530 домаћинства, а просечан број чланова по домаћинству је 2,86 чланова.

Ово насеље је великим делом насељено Србима (према попису из 2011. године), а у последња четири пописа, примећен је пад у броју становника.

Место	Попис 2002.	Попис 2011.	% умањење
Орловат	1788	1516	-18%

Табела 1. Упоредни преглед броја становника на последња два пописа

Орловат	пол	Укупно	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
	с	1516	55	74	67	84	77	107	96	97	96	100
	м	747	20	37	35	44	38	54	44	56	56	58
	ж	769	35	37	32	40	39	53	52	41	40	42

пол	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 и више	Пун олетни	Просечна старост
с	131	130	103	70	86	74	48	21	1271	43.9
м	61	78	43	33	29	34	20	7	631	43.1
ж	70	52	60	37	57	40	28	14	640	44.7

Табела 2. Старосна структура Орловата

Година пописа	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Број домаћинства	555	590	621	635	616	611	583	530

Табела 3. Број домаћинства по пописима од 1948-2011. године

Орловат	Укупно	Са 1 чланом	2	3	4	5	Са 6 и више чланова	Просечан број чланова
	530	132	132	89	90	46	41	2.86

Табела 4. Домаћинства према броју чланова

Орловат	Укупно	Брачни пар без деце	Ванбрачни пар без деце	Брачни пар са децом	Ванбрачни пар са децом	Мајка са децом	Отац са децом
Број породица	450	124	6	222	12	58	28
Број чланова	1304	248	12	803	50	127	64

Табела 5. Породице према типу и броју чланова

1.3. Важне личности

U Orlovatu je rođen 1857. godine Uroš Predić akademski slikar, koji se uz Paju Jovanovića smatrao najznačajnijim slikarom kod Srba. Dobar deo svog života slikar je proveo radeći u Orlovatu i u mnogobrojnim njegovim delima ima dosta detalja iz života tadašnjeg Orlovata. Danas u Orlovatu nema sačuvane kuće Uroša Predića niti spomen "Spomen sobe". Ostao je dud u dvorištu njegove kuće, sada star već više od jednog i po veka, ikonostas u mesnoj crkvi, kopije skica i grafika u školi i spomenik ispred škole. Uroš Predić je umro 1953. godine i sahranjen u porodičnoj grobnici na groblju u Orlovatu. Mesna osnovna škola i rukometni klub

nose njegovo ime, a društvo vinogradara po njegovoj slici "Vesela braća". U Orlovatu je rođeno još nekoliko nadarenih slikara, sigurno nemerljivih sa Predićem ali ipak vrednih pomena. To su slikari koji su živeli i radili pre Predića i uglavnom se vezuju za crkveno slikarstvo. Emanuil Antonović je rođen oko 1780. godine u Orlovatu, ikonopisac, pozlatař i slikar. Svoja dela je uglavnom ostvario u Rumunskom delu Banata, okolina čakova i Temišvara. Evgenije Arsenović 1796-1850. gimnaziju i crtačku školu završio u Sremskim Karlovcima 1810. Ima radove i u arhivi Karlovačke gimnazije. Petar Arsenović (1730-1798.), orlovatski sveštenik, u Idvorskoj crkvi se nalazi njegova ikona Bogorodica koju je naslikao 1770. godine.

Поред ових врских уметника Орловат је и родно место шаховског велемајстора и државног репрезентативца Петра Поповића, рукометног репрезентативца Звонка-Браце Малинића и многих других високообразованих људи вредних помена и ван граница Србије.

1.4. Временска линија

Година	Догађај
1471.	Први сачувани документи о Орловату, забележено је да је био варош која је припадала ковинској жупанији
1506.	Опао број становника због честих упада Турака и посао је село
1660.	У катасфингу Пећке Партијаршије забележено да су сви становници Срби и да има укупно 16 домова
1697-8.	Орловат се налази на данашњој локацији, а основали су га Срби из Сент Андреје и становници Старог Орловата
1738.	Велика епидемија Куге, страда четвртина села
1744.	Саграђена прва црква у Орловату посвећена Ваведењу Пресвете Богородице на месту црквиште или мала црква
1770.	Саграђена је друга Орловатска црква посвећена Ваведењу Пресвете Богородице
1772.	Основана Основна школа
1772	Иконопидац Димитрије Поповић, из Великог Бечкерека, је осликао иконостас друге Орловатске цркве
1776	Прве забележене суваче, било их је 3
1778.	Заведено је парохијско звање и матичне књиге су почеле да се воде
1780.	Рођен је Емануел Антоновић, иконописац, позлатар и сликар
1788.	Одиграла се битка, код Орловата на потесу ћуприја, где је капетан Ђорђе Радивојевић погинуо заједно са војих стотинак војника од стране бројније турске војске
1796.	Рођен је Евгеније Арсеновић, сликар
1810.	Покренута прва циглана и црепана у Орловату, а покренуо је Карло Прохаска
1857.	Рођен Урош Предић, академски сликар
1862.	Зидана општинска „Стража“ (кућа), а то је данас зграда Земљорадничке Задруге у којој се налази спомен соба Урошу Предићу,
1869.	Образована Orlovatska crkvena opština, а њен први predsednik bio zastavnik, Roman Živanov,
1882.	Основана здружена занатлијска задруга Орловат-Томашевац-Ботош
1889.	Основано Добровољно Ватрогасно Друштво у селу
1892.	Основано Државо забавиште у селу

1893.	Саграђена назаренска црква у Орловату
1894.	Прошла је пруга кроз село и повезала Велики Бечкерек и Панчево
1899.	Дрвени железнички мост постао проходан и за друмски саобраћај
1905.	Изграђен први млин у Орловату, изградио га је Божа Тубић
1909.	Ископан први артерски бунар код јужне ограде порте
1910.	Црквена општина саградила Светосавски дом (Дом Културе у којем су некада биле филмске пројекције)
1921.	Основано ловачко друштво
1921.	Подигнут Споменик погинулим добровољцима из Орловата у Првом Светском Рату у парку
1922.	Основан Фудбалски клуб „Соко“ у Орловату
1923.	Основана Српска земљорадничка задруга (по други пут)
1924.	Отворена телефонска-телеграфска централа у селу са три прикључка
1924.	Срушена стара црква и отпочело се са градњом нове Цркве
1925.	Коста Ванђеловић осликао зидове Цркве
1925.	Орловат постаје железничко чвориште – изграђена је пруга Орловат-Нови Сад
1925.	Одиграна је прва фудбалска утакмица у Орловату, Орловат је изграо са Уздином и резултат је био 9:1 за домаћине
1926.	Урош Предић, академски сликар је завршио иконостас у Цркви
1927.	Завршен Храм Ваведења Пресвете Богородице у Орловату
1930.	Основано Орловатско Соколско Друштво
1935.	Изграђена и друга железничка станица
1936.	Подигнута „Архангелска водица“ на обали реке Тамиш
1938.	Постављена спомен-плоча Краљу Александру на спољној фасади Општинске куће, коју су Немци скинули за време Другог Светског Рата и која се и данас чува али никада није враћена на фасаду Зграде
1939.	Сазидан стан за првог Општинског лекара, за првог лекара је изабран Др Максим Поповић из Самоша
1946.	У парку подигнут споменик палим борцима у Другом Светском Рату
1951.	Електрификација села
1952.	Основана драмска аматерска група
1953.	Умро Урош Предић, академски сликар
1959.	Озидана пирамида која означава место са којег су Орловаћани

	кринули у Партизане
1960.	Изграђена зграда здравствене станице
1961.	Основна Школа у Орловату је понела име академског сликара Уроша Предића
1970.	Саграђена Адвентистичка црква
1972.	Орловат је добио водоводну мрежу
1993.	Угашен фудбалски клуб
1997.	Основан карате клуб
1998.	Основано друштво виноградара „Весела браћа“
2001.	Дограђена библиотека у Основној Школи
2003.	Основан КУД „Урош Предић“
2005.	Откривен локалитет Подумка – Пронађени фрагменти керамике и животињских костију говоре да се ради о типичном примеру ране ватинске културе
2005.	Угашен рукометни клуб
2007.	Отворена спомен соба Урошу Предићу
2008.	Уведена дигитална телефонска централа
2008.	Угашен Карате клуб
2012.	Санација и реконструкција зграде здравственог центра
2013.	Основано удружене сточара Орловата

2. ПОЉОПРИВРЕДА

Катастарска општина Орловат обухвата површину од 4246ха 65 а и 46 м2. Смештено је на вишој тамишкој тераси апсолутне висине 81 метара. Целом својом дужином са једне стране прислоњено је уз десну обалу реке Тамиш, а са друге стране уз лесни плато који благо прелази у алувијалну раван. Атар Орловата гледано од севера па путем кретања казаљке сата граничи се са следећим атарима насељених места: Лукићево, Ботош, Томашевац, Уздин, Идвор, Фаркаждин, Перлез, Стајићево и Ечка.

Пољопривредна производња

У Орловату регистровано је 213 пољопривредних газдинстава који се претежно баве ратарством, а у мањем обиму повртарством и виноградарством. Сетвена структура обрадивог земљишта у Орловатском атару је одувек била у корист пшенице и кукуруза. У односу на друге пољопривредне културе, гледано у процентима, може се рећи да на пшеницу и кукуруз отпада преко 80% површине обрадиве земље. Преостале површине заузимају задњих година углавном сунцокрет, јечам, детелина, спорадично соја, репа, кромпир, винова лоза и др. Некада је Орловат био велики и познати произвођач краставаца за кишелење, више деценија је Орловат држао примат у овој производњи. Такође био је и произвођач шећерне репе, али политика цена је учинила своје, па се репа скоро више и не сеје. Треба поменути да се у Орловату налази и живинска фарма средњег капацитета. У селу постоје још и неколико мини фарми крава музара. Укупан број грла говеда је око 700 грла.

По социјалној структури 72% чини пољопривредно становништву које се претежно бави ратарством и сточарством, а у нешто мањем обиму и повртарством.

Механизација – као и у читавој земљи пољопривредна механизација је дотрајала и стара. Просечну старост трактора врло је тешко утврдити, али оно што се може са сигурношћу рећи је да је чак 86% укупног броја трактора старије од 10 година према попису пољопривреде, а проценат комбајна који су старији од 10 година је 87,5%. Већина домаћинстава која поседује веће парцеле од 20ха и веће има потребну механизацију за обраду тих површина ту се сврставају: плугови, дрљаче, сетво-спремачи, растуривачи минералног ђубрива, сејалице, приколице, берачи....

3. ЕКОНОМИЈА

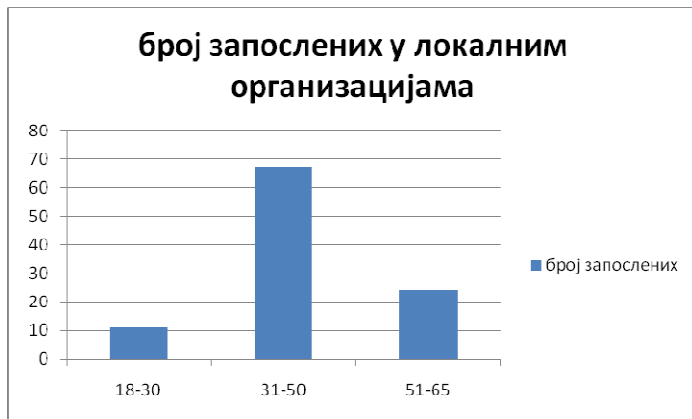
На територији месне заједнице функционишу следећи привредни субјекти:

1. ЗЗ „Нови Живот“
2. ДОО „Техноопрема“
3. ДД „Огрев“
4. ПП „Стена“
5. СТР „Орион I, II, III“
6. СТР „Сања и Т“
7. СТР „Умка“
8. СТР „Тамиш“
9. СТР „Црногорац“
10. СЗР „Носталгија“
11. СЗР „Пешић“
12. СУР „Кафанка кафанки“
13. СР „Питра“
14. СР „Орловаћанка“
15. СР „Н и М“
16. СР „Паладијум“
17. СР „Коцић“
18. Агенција за регистрацију возила

У локалним привредним и непривредним организацијама запослено је 102 лица док је број запослених који су путници осцилирајући и креће се између 190 и 230 лица.

Старост запослених	Број запослених
18-30	11
31-50	67
51-65	24
Укупно:	102

Табела 6: Старосна структура запослених у локалним привредним и непривредним организацијама

Графикон 1: Графички приказ броја запослених у локалним организацијама

4. SOCIO EKONOMSKI

4.1. **Образовање – основна школа**

Историјат -
Основна школа у
Орловату
поносно носи
име познатог

сликара Уроша Предића. Осим основно школског образовања и васпитања, омогућује и припремно предшколско васпитање и образовање. Према подацима који су пронађени у документима Матице српске, школа је постојала још од 1772. године. Рад школе се у континуитету може пратити током двадесетог века, кад школа није више само четворогодишња, него осмогодишња. 1961. год. добија данашње име.

Временом адаптирана и усавршавана, коначни изглед добија 2001.год. дограђивањем простора за школску библиотеку. Простор Орловатске школе је комбинација старог и новог начина градње. Одликује се функционалношћу и одговара потребама школе.

Настава за ученике виших разреда се одвија у специјализованим учионицама а ученицима нижих разреда је омогућено да наставу слушају у једној учионици. За извођење наставе физичког васпитања постоји физкултурна сала са пратећим просторијама. Такође, постоји и посебна учионица за извођење наставе информатике и рачунарства са 11 рачунара. Ученици ужинају у трпезарији, а велики одмор у јесењем и пролећном периоду проводе у школском дворишту. У истом периоду се може и настава одржавати у дворишту у летњој учионици, нарочито настава физичког васпитања на терену за мале спортове.

Основну школу „Урош Предић“ похађа око 140 ученика, а у предшколску установу је уписано 9 деце.

4.2. **Јавно здравље и институције**

Медицинска заштита је, у селу, организована је преко дома здравља „Др Бошко Вребалов“ и одвија се у здравственој станици – Орловат. Сама зграда је наменски грађена 1960. Године и у њој се налази поред две ординације, стоматолошка служба и апотека. Питање грејања зграде је нерешено, а зграда је адаптирана и реконструисана 2012. Године. Лекар ради у преподневној смени.

4.3. Удружења – НВО

На подручју МЗ функционишу следећа удружења:

1. Добровољно ватрогасно друштво – Орвотав (ДВД) које броји 63 члана чије активности су везане за гашење пожара, превентивно деловање у циљу спречавања пожара, преглед механизације, организовање 24-часовног дежурства ватрогасне екипе у време жетве,
2. Савез бораца – Месна организације Орловат, броји 55 чланова чија делатност је усмерена на обележавање значајних датума ратова, полагање венаца на спомен обележја и пружање свих видова помоћи члановима организације,
3. Ловачко друштво „Тамиш“ – тренутно броји 30 активних чланова који су ангажовани на узгоју и заштити дивљачи, уништавању предатора, редовним и селективно-узгојном одстрелу дивљачи и изградњи и одржавању ловно-техничких објеката. У окриву друштва постји и секција ловног стрељаштва од 9 чланова која постиже запажене резултате на такмичењима ове врсте,
4. Друштво виноградара „Весела браћа“ – окупља око 30 чланова који су орјентисани на узгајање винове лозе, производњу вина и ракије, популаризацију виноградарства и подрумарства, организовање такмичења и окупљање сродних друштава са тежњом да прерастру садашње оквире
5. Прво Друштво виноградара „Весела браћа“ – окупља око 40 чланова који су орјентисани на узгајање винове лозе, производњу вина и ракије, популаризацију виноградарства и подрумарства, организовање такмичења и окупљање сродних друштава са тежњом да прерастру садашње оквире
6. Савез инвалида рада Зрењанин – Месна организација Орловат
7. КУД „Урош Предић“ – који окупља око 100 чланова и основан је ради очувања традиције, културе и игара са простора Србије и Војводине, друштво опстаје захваљујући ентузијазму родитеља који су на иницијативу МЗ Орловат обновили КУД 2013. године.
8. Актив жена Орловата – актив окупља око 40 чланица, а баве се хуманитарним радом, едукацијом жена, неговањем културне баштине, учестују на етно манифестацијама, организују волонтерски рад, друже се са осталим активима и организују локалне манифестације....

9. Удружење сточара – броји 20 чланова са основним циљевима: развој и унапређење чланова Удружења у гајењу говеда и оваца и производњи млека и меса, пружање помоћи члановима Удружења приликом

реализовања својих развојно инвестиционих програма, организовање стручних предавања, екскурзија и семинара, у циљу стручног оспособљавања својих чланова, организовање смотри и изложби стоке као и учешће на сајмовима, остваривање и развој сарадње са надлежним државним и општинским органима и другим организацијама чија је делатност развој и унапређење сточарства

10. Удружење птичара – броји око 40 чланова, а основни циљ им је заштита и одгој птица, организовање стручних екскурзија и семинара, учествовање на разним изложбама у земљи и иностранству,
11. Друштво завичајаца Орловат – друштво окупља људе чије порекло води из села Орловата. Жеља овог удружења је да промовише своје место порекла, да помогне унапређењу живота у Орловату, организовање локланих манифестација,

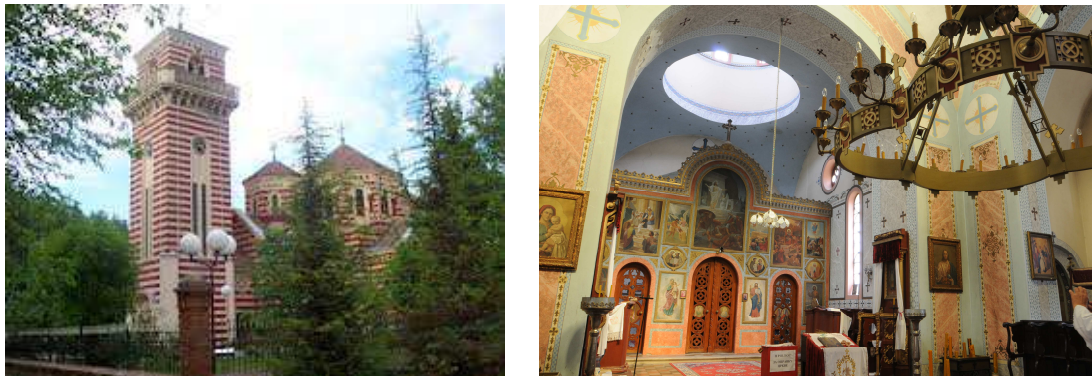
4.4. Цркве и вероисповести

У Орловату постоје: три цркве: православна, адвентистичка и назаренска.

Црква – орловатска
Православна црква 1744. године подигнута је прва црква на месту данашњег потеса црквиште или мала црква. На овом месту данас се налази спомен обележје на стару цркву и надгробни споменик из старог гробља које је било око ове цркве. Данашњи изглед добило је 1869. године. Саграђена је

1770. нова црква на новој локацији посвећена исто Ваведењу Пресвете Богородице, као што је била и претходна. Иконописац Димитрије Поповић је 1772. године осликао иконостас цркве. А 1778. године заведено је парохијско звање и матичне књиге су почеле да се воде. Занимљиво је споменути да су ове књиге пронађене скривене у зидовима старе цркве 1924. године. када је рушена и као делимично оштећене две године евидентирани у архиви црквене општине Орловат, а после тога им се губи сваки траг. Градња нове цркве у српско-византијском стилу отпочела је 1924. године рушењем старе цркве на том месту изграђене 1770. год. Грађена је по пројекту архитекте Драгише Башована. Иконостас од 20 слика је свом родном месту поклонико Урош Предић. Иконостас се састоји од четири престоно и 17 празничних икона, четири иконе на дверима, четири медаљона апостола и пророка и једне мале иконе на врху иконостаса – Христово рођење. По пројектима и нацртима архитекте Рада Предића из Панчева, Коста Ванђеловића из Руме, талентовани сликар, насликао је око 30 фресака и сву зидну орнаментику. Међу њима највећа и најлепша је фреска Господа Бога у црквеној куполи, његов поклон Орловату, 12 апостола између прозора у централној куполи. У нишама наспрем улазних врата Св. Петка и Св. Сава су данас једине преостале две фреске Уроша Предића са ликовима његових родитеља. Иначе, кажу да је за све фреске Урош Предић радио нацрте. Због избијања влаге 1988. Године, обијене су до цигле све фреске и орнаментика, сец последње две поменуте у нишама наспрем улазних врата, уз благослов Владике. Данас остаје нада да ће у неким бољим временима Цркви бити враћено њено право рухо.

Слика 2: Православна Црква у Орловату и иконостас

У Орловату се налазе и назаренска црква или скупштина саграђена 1893. Године и адвентистичка црква саграђена око 1970. Године.

4.5. Манифестације

Од традиционалних манифестација треба споменути:

1. Бадњак и вино – 6. Јануара ова традиционална манифестација окупља на Бадње вече најквалитетнија вина потврђеног квалитета доказаног на дегустацијама сваког удружења. Само млада вина, најбоље пласирана у матичним удружењима, могу бити дегустирана у Орловату.
2. Сусрет виноградара Војводине – Духови,
3. Дани Уроша Предића – друга недеља јуна – који се састоје из читавог низа манифестација
 - Припредба у ОШ „Урош Предић“ поводом краја школске године
 - Културне вечери – књижевне вечери и представљање локалног часописа „Нови Орао“
 - Сликарска саборовање „ОрловАРТ“ – сликарска колонија која се одржава пети пут (2014) за редом
 - „Великанима у походе“ – Тамишка регата од Орловата од Идвора
 - Штрудлијада – манифестација коју организује Актив жена у сарадњи са МЗ Орловат, а посвећена је чувеној посластици са ових простора Шрудли
 - „Тамишки Котлић“ такмичење у кувању рибље чорбе
 - Концерт КУД „Урош Предић“ са гостима
 - Дан Спорта – када је све у знаку спортских дешавања, на фудбалском терену се играју лопте на шорање, а на рукометном терену се игра мали фудбал...
4. Дан месне заједнице – 23. Август који почиње свечаном седницом Савета Месне Заједнице, а наставља се разним спортским и културним дешавањима, обавезно се организује турнир у „Баскету“, задњих година је врло посећен и турнир у малом фудбалу „по улицама“ где момци из улица организују екипе и међусобно се такмиче, такмичење у организацији Ловачког друштва у ловном стрељаштву у дисциплини ТРАП, Актив жена у сарадњи са МЗ организује избор за МИС и МИСТЕР за децу од 3 до 7 година старости....
5. Црквена слава и локална дегустација вина – 4. Децембар – Ваведеније Главна манифестације вековима у Орловату. То је крснта слава храма и не само њега већ и предходна три за која се зна да су постојала у Орловату. Локална дегустација вина организује се поводом сеоске славе Ваведења Пресвете Богородице.

4.6. Спорт

Спортска друштва у Орловату имају дугу традицију. Прва фудбалска утакмица за коју се зна да је одиграна у Орловату, била је са Уздином 1925. Године, резултат 9:1 за домаћи тим. Од 1930. Године па до другог светског рата била је врло активно Соколско друштво са гимнастиком на справама и другим реквизитима. Орловат је у својој прошлости имао: фудбалски клуб који је угашен 1993. Године, рукометни, кошаркашки, боксерски, шаховски и други клубови. Највише успеха било је у рукомету. Било је година да је Орловат имао и два мушка клуба и један женски клуб. Клуб је угашен 2005. године због беспарице, а био је члан Војвођанске лиге. Постојао је у Орловату и карате клуб који је основан деведесетих година XX века и са успехом се такмичио. Угашен је 2008. године пошто се финансирао само од чланова клуба.

Орловат сада има спортски центар са теренима за рукомет, кошарку и одбојку, опремљен и за ноћне утакмице, али нема регистроване клубове. Такође има и добар терен и услове за оснивање фудбалског клуба.

Када се говори о специфичностима у Орловату морају се споменути још две ствари, а то су „**лопте на шорање**“ и карташка игра „**Фукс**“. Лопте на шорање се до 60-тих година XX века играју у пролеће скоро сваког сунчаног дана, а задњих година само на први дан Ускрса и за време манифестација Дани Уроша Предића и Дан Месне Заједнице. Игра окупља велики број играча и публике, а игра се да две екипе тако што се палицом шора крпена лопта. Лопте на шорање има сличности са бејзболом и одувек се играла у Орловату. **Орловат је петоструки Светски првак** у „шорама“, како ову игру називају у Томашевцу, који је уједно и организатор Светског Првенства. „Фукс“ је карташка игра која се игра са мађарским картама – 32 карте. Игра се са 2+2 картароша, има специфична правила, а нарочито писање. Није познато да се још негде игра, а у Орловату је једна од најомиљенијих забава у току целе године. Лети на сокаку окупља бучну публику око играча.

Слика 3. Петоструки Светски прваци у шорама

4.7. Културно-историјско наслеђе

Дуга је традиција била културно-уметничких друштава у Орловату. Већина њих је престала са радом 60-тих година XX века. Била је ту драмска група, фолклора, тамбурашки оркестар, хор и друго. Данас у Орловату са дугом традицијом функционише Црквено певачко друштво које броји десетак чланова, а од 2003. Године (уз мање прекиде у раду) постоји и Културно-уметничко друштво „Урош Предић“ које негује и развија све облике културно-уметничког изражавања традиције наших народа.

У центру Орловата налази се Дом културе који је изграђен од стране Црквене општине Орловат 1910. Године. Културно-уметнички програм у селу, током Дана Уроша Предића и Дана Месне Заједнице као и током других манифестација, се организује у овој сали. Тада се одржавају позоришне представе, фолклорне смотре,....

С обзиром на веома дугу историју Орловата (насељено место се помиње 1471.године) на територији села и у његовој непосредној околини налази се низ Културно-историјских споменика:

Православна црква посвећена Ваведењу Пресвете Богородице налази се у центру села, а подигнута је 1924. године

Црквиште – У Орловату постоји део села који се зове Црквиште или Стара Црква. Оно се налази на месту где се спајају улице Соње Маринковић и Николе Тесле и представља мали трг, на којем се налази неколико старих споменика. „Стара црква“ је место које сваке године, на Врбицу, обилази поворка деце у пратњи свештеника. По предању, на Црквишту је подигнута прва црква, по насељавању првих предака данашњих Орловаћана на садашњем месту села, крајем 17. века. Тадашњи насељеници су подигли православни храм послећен Ваведењу Пресвете Богородице, на највишем месту на самој обали Тамиша. То сопмен обележје, коначан облик и данашњи изглед добија 1869. Године када се на врху торња поставља метални крст са записом Арсеније Милићев.

Граничарска стража – главни месни трг који је служио за постројавање граничара при читању заповеди недељом пре подне читавих 99 година, од 1773. До 1872. Године, колико је Орловат био у Војној граници. Прва кућа граничарске страже подигнута је на плацу са северне стране 1790-1797. Године и то је сада најстарија кућа у Орловату. Зграду је 1908. Године купила црквена општина Орловат и од тада користи се као парохиски дом. На западном делу плаца 1869. Године изграђена је нова граничарска кућа. Кратко је била у употреби јер је војна граница укинута 1872. Године. Након тога зграда је служила за потребе цивилне општине Орловат. У једном делу ове зграде смештена је спомен соба Уроша Предића.

Споменик погонулим добровољцима из Орловата у Првом Светском Рату подигнут је 1921. Године

У месном парку се такође налази и **споменик палим борцима из Другог Светског рата** који је подигнут 1946. Године.

На западној страни села налази се тз. „**Пирамида**“ озидаана 1959. године која представља место са којег су Орловаћани кренули у партизане 1944.

На десној обали Тамиша поред летњег пута Орловат-Ботош налази се **споменик** који је подигнут 1823. Године царском **капетану Ђорђу Радивојевићу**. Капетан Радивојевић је као аустријски официр учествовао у рату против Турака и 1788. Године је на месту где се данас налази споменик погинуо заједно са 300 чланова своје посаде.

Слика 4. Споменик Капетану Ђорђу Радивојевићу

Спомен-соба Уроша Предића налази се у кући друге граничарске страже и остаће да чува успомену на овог орловатског великана све до завршетка градње **реплике родне куће** која се налази у парку села одмах поред зграде Месне Заједнице Орловат. У спомен-соби су за сада постављени скромни експонати: реплике, фотографије, копије писаних докумената. Спомен соба је осмишљена као изложбена поставка едукативног карактера.

Добар део свог живота академски сликар Урош Предић је провео радећи у Орловату, а у многим његовим делима има доста детаља из живота Орловата. У знак поштовања двадесетак угледних Орловаћана се 1949. године обратило чика Урошу са молбом да пристане да се сахрати у Орловату у породичној гробници. **Гроб Уроша Предића** се налази на главном орловатском сеоском гробљу.

Дуд Уроша Предића – родна кућа Уроша Предића била је на месном тргу. Куће више нема, али је у дворишту исте остао Урошев дуд са којим је он растао већи део свог живота. Овај дуд је стар око 200 година, али и данас даје казан или два лепе ракије дудићаре.

Слика 5: Дуд Уроша Предића

Света водица орловатска – посвећена је летњем Св. Арханђелу, а озидана је 1936. Године са ископаним бунаром у њој. Верује се да ова света водица из бунара има лековиту моћ, а доказано је да има лековито својство за вид.

Слика 6. Света Водица Орловатска

Археолошке ископине – у близини Свете водике, под земљом се налазе трагови насеља – земунице и гробови из сарматског периода.

Слика 7. Археолошке ископине